

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind inspecțiile în
domeniul siguranței rutiere și clasificarea siguranței rețelei rutiere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre este elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Articolul art. 9 alin. (3) și art. 10 alin (3) din Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 474-476, art. 842). De asemenea, relevăm că necesitatea elaborării și promovării proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind inspecțiile în domeniul siguranței rutiere și clasificarea siguranței rețelei rutiere, derivă și din prevederile pct. 41 și pct. 42, Anexa A la Clusterul 4 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, inclusiv acțiunea nr. 242 și nr. 260 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024. Complementar, în calitate de livrabil a acțiunii de reformă nr. 2.1.1 din Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 este „<i>rapoartele anuale privind inspecția siguranței drumurilor se vor publica pe site-ul MIDR</i>”. Acest livrabil va fi realizat prin desfășurarea inspecțiilor de siguranță rutieră, materializate în rapoarte dedicate de inspecție a siguranței rutiere.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
De la proclamarea independenței, în Republica Moldova au fost înregistrate circa 83187 accidente rutiere în care și-au pierdut viața 12906 și au fost rănite 101064 persoane. Numărul deceselor înregistrate este similar populației unui orașel mediu din Republica Moldova. Conform ultimelor date publicate de Poliție, în anul 2024, în Republica Moldova, s-au produs 2009 de accidente rutiere în urma cărora 209 persoane au decedat și 2369 au fost rănite grav. Potrivit estimărilor Băncii Mondiale, pierderile Republicii Moldova din cauza accidentelor rutiere foarte grave și cele soldate cu deces, în anul 2023 au constituit aproximativ 2,7 % din PIB sau 450 mln. USD. Având în vedere impactul social și economic al accidentelor rutiere, în septembrie 2020, Adunarea Generală a ONU a adoptat rezoluția A/RES/74/299 „Îmbunătățirea siguranței rutiere la nivel mondial”, proclamând deceniul de acțiune pentru siguranța rutieră 2021-2030, cu obiectivul ambițios de a preveni cel puțin 50% din decesele rutiere și răni până în 2030. OMS și comisiile regionale ONU, în cooperare cu alți parteneri din Colaborarea ONU pentru Siguranța Rutieră, au elaborat un Plan Global pentru Deceniul de Acțiune, care a fost lansat în octombrie 2021. Planul global se aliniază cu Declarația de la Stockholm, subliniind importanța unei abordări holistice a siguranței rutiere și solicitând îmbunătățiri continue în proiectarea drumurilor și a vehiculelor. Planul global se bazează pe următoarele directive specifice: • Planificarea sistemelor de transport multimodal și gospodărirea terenurilor; • Infrastructură rutieră sigură; • Autovehicule mai sigure; • Utilizarea în siguranță a drumurilor; • Acțiuni în caz de accident.

Siguranța infrastructurii rutiere reprezintă unul dintre pilonii fundamentali a Programului național de siguranță rutieră pentru anii 2025-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.326/2025, având un impact direct asupra reducerii accidentelor, gravității consecințelor, precum și a reducerii deceselor urmare a acestora.

Clasificarea siguranței rețelei rutiere se efectuează asupra întregii rețele de drumuri naționale și locale incluse în lista drumurilor publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1468/1016, având ca obiectiv principal identificarea sectoarelor cu cel mai ridicat risc de producere a accidentelor. Prin aplicarea unei metodologii unitare, se elaborează hărți de risc și se stabilesc priorități de intervenție. Această etapă este indispensabilă pentru fundamentarea programelor multianuale de investiții și pentru direcționarea eficientă a fondurilor disponibile, conform principiului „prioritatea se acordă sectoarelor unde se obține cel mai mare beneficiu în raport cu costurile”.

Inspecțiile de siguranță rutieră se realizează de către echipe mixte conduse de către un auditor în siguranța rutieră, direct pe teren, în condiții reale de trafic. Ele verifică elementele geometrice ale drumului, dotările de semnalizare și echipare rutieră, vizibilitatea și lizibilitatea traseului, precum și compatibilitatea infrastructurii cu necesitățile utilizatorilor vulnerabili (pietoni, bicicliști, persoane cu mobilitate redusă). Rezultatul inspecțiilor îl constituie rapoartele de inspecție de siguranță rutieră și recomandările de intervenție, care sunt recomandate de a fi integrate ulterior în planurile de întreținere și modernizare.

Implementarea inspecțiilor de siguranță rutieră și a clasificării rețelei aduce multiple beneficii:

- reducerea numărului de accidente și a gravității consecințelor acestora;
- prioritizarea transparentă a investițiilor și a lucrărilor de întreținere cu accent pe siguranță rutieră;
- măsuri cu raport cost–beneficiu ridicat (amenajarea intersecțiilor, calmarea traficului, completarea sau modificarea semnalizării rutiere, acostamente/trotuare sigure etc.);
- creșterea nivelului de protecție pentru toți participanții la trafic, cu accent pe utilizatorii vulnerabili;
- alinierea Republicii Moldova la bunele practici precum și la cerințele și standardele europene de siguranță rutieră.

Efectuarea periodică a inspecțiilor de siguranță rutieră și clasificarea siguranței rețelei rutiere constituie instrumente fundamentale pentru o politică de siguranță rutieră eficientă. Acestea garantează utilizarea judicioasă a resurselor financiare, reducerea riscurilor și atingerea obiectivelor naționale de siguranță rutieră, în concordanță cu angajamentele Republicii Moldova față de partenerii de dezvoltare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, au fost instituite un șir de proceduri de gestionare a siguranței rutiere:

- a) evaluarea de impact asupra siguranței rutiere;
- b) audit în domeniul siguranței rutiere;
- c) **inspecții în materie de siguranță rutieră;**
- d) **clasificarea siguranței rețelei.**

Regulamentul stabilește cadrul normativ și procedural prin care vor fi implementate instrumentele obligatorii de management al siguranței infrastructurii rutiere, prevăzute de Directiva (UE) 2008/96/CE cu modificările ulterioare, punând accent pe inspecțiile periodice și specifice, pe clasificarea rețelei rutiere în funcție de risc și pe asigurarea transparenței rezultatelor. În acest context, principalele prevederi ale regulamentului sunt următoarele:

- Stabilește cadrul de organizare și desfășurare a inspecțiilor de siguranță rutieră (ISR) și al clasificării siguranței rutiere.

- Definește competențele instituțiilor implicate (ANTA, administratorii drumurilor, MAI) și modul de cooperare între acestea. - Prevede tipurile de inspecții (periodice și specifice) și regulile generale de realizare a acestora. - Introduce sistemul de clasificare a rețelei rutiere după nivelul de risc, pe baza datelor privind accidentele. - Stabilește procedura de raportare și monitorizare a recomandărilor rezultate din inspecții. - Asigură transparența și actualizarea periodică a rezultatelor prin publicarea rapoartelor.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Având în vedere că procedurile de gestionare a siguranței rutiere deja au fost instituite prin Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, prezentul Regulament aduce doar reglementări tehnice asupra rapoartelor dintre părțile implicate în gestionarea siguranței rutiere în speță procedurile de inspecții de siguranță rutieră și clasificarea siguranței rețelei rutiere la nivel de rețea.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Ministerul Afacerilor Interne, prin subdiviziunile specializate cu competențe în domeniul accidentelor rutiere și/sau al supravegherii și controlului traficului rutier, va avea un grad sporit de implicare prin furnizarea de date, analiză și participarea directă la inspecții, în special după accidente grave. De asemenea, administratorii drumurilor vor fi implicați activ prin furnizarea informațiilor necesare echipei de inspecție și participarea nemijlocită la efectuarea acestora, având obligația de a se pronunța asupra recomandărilor formulate. În ansamblu, regulamentul va contribui la consolidarea cadrului instituțional și procedural în domeniul siguranței rutiere, prin clarificarea responsabilităților autorităților, stabilirea unor mecanisme transparente de monitorizare și raportare, precum și prin crearea unui sistem coerent de cooperare interinstituțională orientat spre prevenirea accidentelor și sporirea siguranței rutiere.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Proiectul nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat. De asemenea, crearea unui cadru legal pentru managementul siguranței infrastructurii rutiere reprezintă o necesitate strategică pentru Republica Moldova, având ca scop alinierea la standardele europene și reducerea semnificativă a riscului de accidente rutiere. Cercetările realizate de Rune Elvik (Institute of Transport Economics, Suedia, august 2006) evidențiază reduceri semnificative ale riscului de accidente ca urmare a desfășurării inspecțiilor de siguranță rutieră și aplicării măsurilor corective: • Corectarea indicatoarelor incorecte: 5–10% • Instalarea parapetelor de siguranță pe zonele cu terasament: 40–50% • Crearea de zone libere de obstacole adiacente drumului: 10–40% • Îndepărtarea obstacolelor laterale: 0–5% Efectuarea inspecțiilor de siguranță rutieră contribuie la reducerea nu doar a numărului de accidente soldate cu victime decedate, ci și a celor cu persoane grav traumatizate, precum și a accidentelor în general, diminuând astfel costurile sociale suportate de stat. Clasificarea siguranței rețelei rutiere sprijină administratorii de drumuri în efectuarea unor investiții mai eficiente, prin identificarea drumurilor periculoase și prioritizarea măsurilor de siguranță în funcție de rentabilitatea investițiilor. Cel mai semnificativ beneficiu al implementării inspecțiilor de siguranță rutieră constă în reducerea costurilor indirecte generate de accidente rutiere, inclusiv pierderile de vieți omenești, traumele și pagubele materiale. Activitățile de siguranță rutieră oferă o rată mare de returnare a

investițiilor, superioară altor tipuri de investiții în domeniul transporturilor, conform studiilor realizate de Asian Development Bank, ale căror metodologii de calcul al costurilor și beneficiilor sunt utilizate la nivel global. Pe termen mediu și lung, aceste investiții se justifică prin necesitatea implementării integrale a instrumentelor de management al siguranței infrastructurii rutiere, în conformitate cu Directiva (UE) 2008/96/CE și modificările ulterioare, conducând la reducerea accidentelor, optimizarea investițiilor și alinierea la standardele europene de siguranță rutieră. Complementar, administratorii de drumuri (APL I) pot contracta prestări servicii de la ANTA pentru efectuarea inspecțiilor de siguranță rutieră pe străzi și drumuri comunale. Acest mecanism asigură evaluări profesionale și obiective realizate de echipe acreditate, permite identificarea rapidă a punctelor critice și formularea de recomandări tehnice fundamentate, sprijinind planificarea și prioritizarea lucrărilor de întreținere. În plus, contribuie la consolidarea transparenței și responsabilității decizionale, oferind administratorilor un instrument suplimentar de management eficient al siguranței rutiere.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Analiza impactului de reglementare în privința instituirii mecanismelor privind inspecțiile de siguranță rutieră și clasificarea siguranței rețelei rutiere a fost efectuată în cadrul exercițiului de elaborare și promovare a Legii nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere. Complementar, aplicarea acestui regulament va avea un impact pozitiv asupra mediului privat, contribuind la sporirea siguranței rutiere pe drumurile publice și, implicit, la creșterea vitezelor de operare în condiții de siguranță.
4.4. Impactul social
Impactul social al procedurilor reglementate de prezentul act normativ se regăsește în scopul acestuia, fiind creșterea gradului de siguranță a circulației pe drumurile publice, prevenirea pierderii de vieți și a vătămării integrității corporale a persoanelor în traficul rutier. Prevenirea pierderii de vieți și a vătămării integrității corporale vine să asigure dreptul la viață și sănătate. Consecvent, dreptul la sănătate este prevăzut și garantat atât prin prisma actelor naționale, cât și internaționale. Astfel, dreptul la ocrotirea sănătății este garantat de Constituția Republicii Moldova în art. 36. La rândul său, art. 12 din Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale prevede: „Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mintală pe care o poate atinge”. Totodată, acest drept este menționat în art. 25 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și în art. 11 și 13 din Carta Socială Revizuită. În același timp, Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO) în art. 2 (Dreptul la viață) prevede o intervenție juridică (obligație) pozitivă a Statului pentru a proteja și respecta dreptul la viață. Constituția Republicii Moldova, în art. 15 determină că cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin legea supremă și prin alte legi. Norma constituțională respectivă obligă autoritățile statului de a asigura protecție și respectarea drepturilor fiecărei persoane. Articolul 24 declară dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, statul având obligația să garantează fiecărui om acest drept.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul Regulament vine să asigure transpunerea parțială a prevederilor Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 319 din 29 noiembrie 2008.

Directiva 2008/96/CE are scopul sporirii nivelului de siguranță rutieră pe drumurile care fac parte din rețeaua rutieră transeuropeană, autostrăzilor și altor drumuri principale.

Directiva în cauză a fost transpusă parțial în Legea nr. 350/2023 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere și urmează a fi transpusă parțial și în alte regulamente subsecvente Legii nr. 350/2023.

Având în vedere că Regulamentul este un act normativ de punere în aplicare a unei Legi, au fost prevăzute mai multe norme care nu se regăsesc în Directivă, și anume reglementări referitoare la: Modul de efectuare a clasificării siguranței rutiere precum și a inspecțiilor de siguranță rutieră; drepturile și obligațiile părților implicate în procedurile de clasificare a siguranței rețelei rutiere și inspecțiilor de siguranță rutieră;

În context, în scopul descrierii gradului de compatibilitate a prevederilor incluse în proiect, fost elaborat Tabelul de concordanță a acestuia.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul creează cadrul juridic necesar în vederea implementării Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 319 din 29 noiembrie 2008.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor art. 11 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii Guvernului și nota de fundamentare au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale www.midr.gov.md, la compartimentul Transparență decizională/ Anunțuri de inițiere a politicilor, precum și pe portalul guvernamental https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14886

De asemenea proiectul a fost consultat prealabil cu Ministerul Afacerilor Interne, S.A. „Administrația Națională a drumurilor” și Universitatea Tehnică a Moldovei, de recomandările entităților menționate supra s-a ținut cont la etapa de elaborare/definitivare a proiectului.

Proiectul a fost supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin expedierea acestuia tuturor părților interesate. În urma avizelor parvenite, proiectul hotărârii Guvernului a fost ajustat, după caz, conform obiecțiilor și propunerilor corespunzătoare.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

La moment nu sunt identificate măsuri suplimentare.

Secretar general

Angela ȚURCANU